

OBVEZNI IZBIRNI
PREDMETI
- 9. RAZRED -
Šolsko leto 2024/2025

KAJ SO IZBIRNI PREDMETI?

Izbirni predmeti so nov način prilagajanja osnovne šole individualnim razlikam in interesom učencev. So priložnost, da učenci ob lastni izbiri teh predmetov poudarijo in razvijajo svoje močne strani in sposobnosti ter se pri njih dokažejo. Učenci se lahko odločajo za določen izbirni predmet tudi z vidika nameravanega nadaljnjega šolanja.

Izbirni predmeti so vključeni v predmetnik tretjega vzgojno-izobraževalnega obdobja, torej v 7., 8. in 9. razred. Šola mora ponuditi pouk najmanj treh izbirnih predmetov iz družboslovno-humanističnega sklopa in najmanj treh iz naravoslovno-tehničnega sklopa. V okviru družboslovno-humanističnega sklopa mora šola ponuditi pouk tujega jezika, nekonfesionalni pouk o verstvih in etiki ter pouk retorike.

KAKO UČENEC IZBIRA?

Učenec izbere 2 uri izbirnih predmetov, lahko pa tudi 3, če s tem soglašajo njegovi starši.

Učenec ima možnost naslednje izbire in kombinacije:

- v primeru, da se učenec odloči za dve uri tedensko ima možnost, da izbere dva enourna predmeta, ali enega, ki traja 2 uri (tuji jezik je edini izbirni predmet, ki traja dve uri tedensko);
- v primeru, da se odloči v soglasju s starši, za tri ure tedensko pa ima možnost izbire v naslednjih kombinacijah – 3 predmete, če so enourni, oz. 2 predmeta, če je eden izmed predmetov dvourni in en enourni.

Učencem ni več potrebno izbirati predmetov iz obeh sklopov (vsi izbrani izbirni predmeti so lahko iz istega sklopa).

POTEK POUKA IZBIRNIH PREDMETOV IN OCENJEVANJE

Pouk izbirnega predmeta je na urniku eno uro na teden, razen izbirnega tujega jezika, ki je na urniku dve uri na teden. Nekatero vsebino (npr. turistična vzgoja) lahko tečejo izjemoma tudi strnjeno izven rednega urnika (ogledi, izleti ..). Obisk pouka izbirnih predmetov je obvezen, predmeti se ocenjujejo s številčnimi ocenami od 1 do 5.

Če je učenec izbral dva izbirna predmeta, bosta ocenjena oba in obe oceni vpisani v spričevalo. Če je učenec izbral tri predmete, bodo prav tako ocenjeni vsi trije, vse tri ocene bodo vpisane v spričevalo. Učenec napreduje v naslednji razred le v primeru, da ima vse predmete, torej tudi izbirne, ocenjene s pozitivno oceno.

OPROSTITEV SODELOVANJA PRI IZBIRNIH PREDMETIH

Učenec 7., 8. in 9. razreda, ki obiskuje glasbeno šolo z javno veljavnim programom (v našem primeru sta to npr.: Glasbena šola Fran Korun Koželjski Velenje in Glasbena šola Risto Savin Žalec), je na predlog staršev lahko oproščen sodelovanja pri izbirnih predmetih. O oprostitvi odloči ravnatelj.

Starši posredujejo pisno vlogo, ki ji priložijo potrdilo o vpisu v glasbeno šolo. V vlogi se zapiše ali želijo, da je učenec oproščen pouka izbirnih predmetov v celoti ali le v eni uri tedensko. V primeru naknadnega vpisa v glasbeno šolo starši posredujejo vlogo najkasneje do 31. avgusta.

ZAMENJAVA IZBIRNEGA PREDMETA

Učenci se v skupine izbirnih predmetov razvrstijo do začetka novega šolskega leta. V septembru lahko skupino še zamenjajo, vendar le pod pogojem, da je v skupini, kamor želijo, še prostor, in se urnik nove skupine sklada z urnikom učenca. Od oktobra dalje prestopi niso več možni.

Seznam izbirnih predmetov - 9. razred	Število ur na teden
Izbrani šport – odbojka - IŠP-ODB	1
Likovno snovanje 3 – LS3	1
Načini prehranjevanja - NP	1
Nemščina 3 - NI 3	2
Raziskovanje organizmov v domači okolici - ROD	1
Računalništvo: Računalniška omrežja - ROM	1
Retorika - RET	1
Vzgoja za medije – televizija - TEV	1
Verstva in etika 3 – VE3	1
Raziskovanje domačega kraja - RDK	1

OPIS OBVEZNIH IZBIRNIH PREDMETOV

IZBRANI ŠPORT – ODBOJKA - IŠP ODB

Splošne naloge oziroma cilji pri odbojki :

- razvijati nekatere gibalne in funkcionalne sposobnosti,
- opravljati gibalne naloge aerobnega značaja,
- nadgraditi tehnična in taktična znanja v odbojkarski igri,
- spoznati pomen redne vadbe in določena pravila odbojke,
- razumeti vpliv odbojke na organizem,
- povezovati znanje drugih predmetov z odbojkarsko igro,
- spodbujati medsebojno sodelovanje in zdravo tekmovalnost v igranju odbojke,
- doživljati vpliv športne vadbe na dobro počutje.

Praktične in teoretične vsebine :

- utrjevanje in urjenje osnovnih tehničnih elementov: zgornji in spodnji odboj, spodnji in zgornji servis,
- učenje in izpopolnjevanje zahtevnejših tehničnih in taktičnih elementov: zgornji servis, sprejem servisa, podaja, napadalni udarec, enojni in dvojni blok, sodelovanje v obrambi v sistemu »center naprej« in v napadu, igralne različice 3:3, 4:4 na različnih velikostih igrišč, igra 5:5 na skrajšanem igrišču, igra 6:6 na normalnem igrišču,
- seznanjanje s pravili odbojkarske igre in s sodniškimi znaki.

LIKOVNO SNOVANJE 3 – LS3

Likovno snovanje v 9. razredu obsega vsa likovna področja in je primerno za tiste učence, ki resnično uživajo v likovnem ustvarjanju.

- **Zlati rez**

Pri osvajanju znanja o zlategem rezu boste učenci na področju risanja lahko preizkusili različne risarske tehnike (risanje z ogljem, s svinčnikom in s kredo) in upodabljali različne motive (portret, človeška figura, pokrajina, tihožitje). Možno bo upodobiti portret ali človeško figuro v kiparski tehniki mehkega kamna. Z nožki in posebnimi rezili boste upodobili male plastike in jih razstavili.

- **Kip in ambient**

Pri prostorskem oblikovanju bodo učenci izdelali zanimive montažne kipe, ki jih bodo sestavili z žico in nato kaširali. Ob sestavljanju bodo v ospredju ideje učencev in nove prostorske izkušnje ob ustvarjanju.

- Modno oblikovanje in vizualna sporočila

S psihologijo barv in pravilnimi barvnimi kombinacijami dosežemo zanimive barvne učinke. Izbrali si bodo motive v modnem oblikovanju (frizure, modni dodatki, oblačila...) ali opremi stanovanja in uporabili barve, ki gledalca presenečajo ali izzivajo.

NAČINI PREHRANJEVANJA - NP

Pri izbirnem predmetu Načini prehranjevanja bodo učenci spoznavali metode ugotavljanja stanja prehranjenosti. Govorili bomo o prehrani v različnih starostnih obdobjih od rojstva do starosti. Spoznali bodo tradicionalne načine prehranjevanja s poudarkom na slovenskih narodnih jedeh (potica, žganci, štruklji ...) in jih primerjali z drugačnimi načini, kot so vegetarijanstvo, makrobiotika in bio prehrana.

Izbirni predmet je nadgradnja vsebine predmeta prehrane, pridobljenih pri rednem pouku gospodinjstva.

Predmet bomo zaključili z obiskom zanimive restavracije, s katero si bomo naše druženje in kuharske veščine še popestrili.

NEMŠČINA 3 - NI 3

Učenje tujih jezikov je v času mednarodnih povezovanj, odprtih meja in globalizacije še kako pomembno, zato fraza »več jezikov znaš, več veljaš« vedno bolj pridobiva na veljavi. Tako ima nemščina že v osnovni šoli poseben pomen, še posebej zato, ker je nemščina jezik naših sosedov Avstrijcev, in ne tako zelo oddaljenih Nemcev ter Švicarjev. Marsikdo se bo z nemščino srečal ne samo pri nadaljnjem šolanju, ampak tudi kasneje na poklicni poti, kjer je znanje tujih jezikov še nujno potrebno.

Nemščina je v osnovni šoli triletni predmet, ki se izvaja 2 uri tedensko. Pri pouku nemškega jezika učenci razvijajo vse štiri jezikovne zmožnosti: slušno in bralno razumevanje ter ustno in pisno sporočanje, predvsem v vsakdanjih situacijah. To pomeni, da znajo pri pouku in zunaj šole v skladu s svojimi potrebami in željami, okoliščinam primerno, uspešno uporabljati tuji jezik.

Teme: življenjska zgodba, zgradbe v mestu, oblačila, jezikovna potovanja, opis predmetov, opis oseb, poklici, kako so se spoznali.

Učenci naj bi znali izraziti svoje mnenje o stvareh ter opisovati ljudi, živali, predmete in situacije. Znali naj bi tudi sestaviti daljša besedila.

RAZISKOVANJE ORGANIZMOV V DOMAČI OKOLICI - ROD

Bistvo tega predmeta je spoznati okolico domačega kraja. Poudarek je na spoznavanju poglobljenih odnosov med živimi bitji in njihovim okoljem.

Izbirni predmet biološkega področja je namenjen vsem mladim raziskovalcem in tistim, ki to želite postati. Spoznali boste osnovne pojme iz ekologije in se seznanili z postopki raziskovalnega dela. Obravnavane teme bodo odvisne od letnega časa.

Lepo vreme bomo izkoristili za raziskovanje v naravi. Tako bomo raziskovali gozdna tla, analizirali biološko pestrost reke Pake, opazovali življenje na starem zidu, raziskali življenjski prostor bršljana in opazovali drevesne popke. Ukvarjali se bomo tudi z ekološko problematiko domačega kraja (divja odlagališča, vpliv kamnoloma v Podgori na okolico, ločeno zbiranje odpadkov, ...).

Velik poudarek pa bo tudi na predstavitvi naravne in kulturne dediščine kraja. Tako si bomo ogledali eno največjih tis v Baroniji.

Obiskali bomo tudi eno izmed ekoloških kmetij v naši okolici. Vključili se bomo tudi v projekt Ekošola in se preizkusili v digitalni fotografiji naravnih objektov. Najlepše fotografije bomo poslali na natečaj Prirodoslovnega društva.

RAČUNALNIŠKA OMREŽJA – ROM

Računalništvo je naravoslovno-tehnični izbirni predmet, pri katerem učenci spoznajo osnovne zakonitosti računalništva ob neposrednem delu z računalnikom, kar jim odpira možnost, da pridobijo tista temeljna znanja računalniške pismenosti, ki so potrebna pri nadaljnjem izobraževanju in v vsakdanjem življenju.

Pri predmetu računalniška omrežja se znanja računalništva nadgradijo, poglobijo in razširijo. Pri predmetu računalniška omrežja pa spletne predstavitve (internetna domača stran), osnove programiranja ter osnove razumevanja delovanja računalniških omrežij.

RETORIKA – RET

Retorika je disciplina, ki v različnih oblikah in v različnem obsegu spremlja celotno človeško zgodovino. Namen retorike kot obveznega izbirnega predmeta je učence in učenke seznaniti ne le s pojmi prepričevanja in argumentiranja, temveč tudi s tehnikami prepričevanja.

Poučevanje retorike v devetem razredu devetletke tako ni samo sebi namen, temveč učence in učenke nauči predvsem samostojnega, koherentnega in kritičnega oblikovanja ter izražanja stališč pri drugih predmetih, v teku nadaljnjega izobraževanja, kakor tudi na vseh (drugih) področjih družbenega in zasebnega življenja.

Učenci in učenke se (na)učijo javnega nastopanja in izražanja svojih stališč. (Na)učijo se tudi učinkovitega prepričevanja in argumentiranja.

Učenci in učenke spoznavajo:

- kaj je retorika;
- zakaj se je koristno učiti retorike;
- etiko dialoga;
- kaj je argumentacija;
- razliko med dobrimi in slabimi argumenti;
- kako lahko oblikujejo prepričljive govore;
- kako pomembni so za uspešno prepričevanje značaji (govorca) in strasti (poslušalcev);
- nastanek in zgodovinsko retoriko.

VZGOJA ZA MEDIJE – TELEVIZIJA - TEV

Učenci bodo spoznali nastanek in značilnosti televizije ter se naučili kritično opredeljevati do le-te; v sodelovanju z lokalno televizijsko postajo bodo oblikovali svojo televizijsko oddajo. Spoznali bodo tudi učinke množičnih medijev, še posebej interneta, in njegov vpliv na televizijo.

VERSTVA IN ETIKA 3 – VE3

Svoje znanje zgodovine, geografije, umetnosti in vedenj o svetu pri tem predmetu učenci dopolnijo z novimi spoznanji o človeku kot posamezniku, vrednotah, ki so nam blizu, bontonu, kako biti dober, skušati spoznati, kako razmišljajo v drugih kulturah. Glavno vodilo je priprava učencev k razumevanju raznolikosti verstev kot sestavine raznolikosti sveta. Temu je na ravni konkretnih življenjskih vprašanj dodana priprava na vprašanje, kdo oziroma kaj je moj vzornik, iskanju lastne identitete, spoznavanje in sprejemanje različnosti drugih, upoštevanje vrednosti človeškega življenja, dostojanstva, miru, pravičnosti in osnove lepega sporočanja.

Predmet je trileten (7. razred – verstva in etika I, 8. razred – verstva in etika II in 9. razred – verstva in etika III). Učni načrt in njegovo izvajanje omogočata učencem, da smiselno izberejo predmet tudi le za leto ali dve, čeprav je njegov namen celoviteje uresničen le v triletnem obsegu. Obsega 35 ur letno in se izvaja po 1 uro tedensko.

Temeljna kategorija 9. razreda je oseba, njena odgovorna dejavnost v svetu in skupnosti(h). Delo pri predmetu naj prispeva k pripravljenosti in usposobljenosti za avtonomno ter odgovorno ravnanje v pluralistični demokratični družbi, ob kritičnem presojanju vrednot in življenjskih okoliščin ter pripravljenosti za dialog, komuniciranje in sporazumevanje. Posebej so prikazani odgovori različnih verstev na vprašanje smisla, in sicer z razsežnostmi in vrednotami, ki presegajo zaprtost v horizonte vsakdanjega življenjskega sveta

RAZISKOVANJE DOMAČEGA KRAJA- RDK

Izbirni predmet Raziskovanje domače okolice je enoleten in obsega 35 ur letno (ena ura na teden). Izbirni predmet je namenjen raziskovanju domačega kraja in spoznavanju posebnosti življenja v njem.

Splošni cilji izbirnega predmeta:

Učenci:

- razširjajo osnovno znanje o naravnogeografskih in družbeno geografskih pojavih ter procesih v domačem kraju predvsem s študijem primerov,
- razširjajo prostorske predstave o domači deželi,
- spoznavajo negativne primere človekovega izkoriščanja naravnih dobrin, da bi spoznali nevarnosti, ki jih povzroča rušenje naravnega ravnotežja,
- spoznajo načine onesnaževanja okolja na izbranih območjih in načine ter oblike varovanja naravnega okolja za prihodnje generacije,
- učijo se poiskati vzroke za posamezne pojave in procese, oblikovati lastno stališče ter predlagati rešitve,
- spoznavajo značilnosti, navade in način življenja ljudi na izbranih območjih Slovenije in presegajo predsodke ter stereotipe,
- urijo se v uporabi preprostih terenskih raziskovalnih metod, zlasti neposrednega opazovanja, orientacije s pomočjo zemljevidov in brez njih, v uporabi kartografskega in drugega gradiva ter v dokumentiranju ugotovljenega in opazovanega,
- znajo pridobljeno znanje in ugotovitve ustno, grafično, kvantitativno ter pisno predstaviti,
- pridobivajo sposobnosti primerjanja, analiziranja, sintetiziranja in vrednotenja.

Vsebine:

1. Naravnogeografske značilnosti domačega kraja (geološka zgradba, relief, prsti, rastlinstvo, vodovje)

2. Družbeno geografske značilnosti domačega kraja (prebivalstvo, naselja, gospodarstvo, oskrba, promet)

3. Varstvo okolja in varstvo naravne ter kulturne dediščine v domačem kraju in njegovi okolici.

4. Priprave na tekmovanje iz znanja geografije.

Določeno število ur bomo izvedli ob raziskovanju s pomočjo knjig, revij, interneta ... (izdelovanje plakatov, maket, prospektov), največ pa s pomočjo terenskega dela (kartiranje, opazovanje, anketiranje, merjenje, nabiranje in analiziranje vzorcev ...). Pouk pri predmetu je usmerjen v aktivno delo učencev (skupinsko in individualno). Učenci s terenskim in raziskovalnim delom raziskujejo konkretno domače okolje, kar je pri rednem pouku težje izvedljivo.ocene bodo učenci pridobivali ob predstavitvi plakatov, analiz, seminarjev in terenskega dela.